

Βιογραφικό Σημείωμα
Αναστάσιος Τάντσης,

Αρχιτέκτων Μηχανικός, Α.Π.Θ.
Μεταπτυχιακός Τίτλος, Βυζαντινή Αρχαιολογία, Α.Π.Θ.
Διδάκτωρ, Βυζαντινή Αρχαιολογία, Α.Π.Θ.

01. Προσωπικά Στοιχεία

Ημερομηνία γέννησης: 6 Μαΐου 1973
Τόπος γέννησης: Θεσσαλονίκη
Υπηκοότητα: Ελληνική
Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος

Διεύθυνση: Φιλίππου 50
546 35 Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνο: +30 23 15 31 60 50 (κατοικία)
+30 69 44 42 23 70 (κινητό)

e-mail: tassostan@hist.auth.gr
tassostan@hotmail.com

web-pages: <https://auth.academia.edu/AnastasiosTantsis>
<https://www.hist.auth.gr/el/content/τάντσης-αναστάσιος>

02. Εκπαίδευση

- i. 06/2008 **Διδακτορικό Δίπλωμα** από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. με βαθμό **‘Άριστα’**. Θέμα της διατριβής: **‘Το Υπερώο στη Βυζαντινή Ναοδομία’**
- ii. 10/2001 **Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών** στον τομέα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. με ειδίκευση στη Βυζαντινή Αρχαιολογία, με βαθμό **‘Άριστα’ - Εννέα (9,09)**. Θέμα της Μεταπτυχιακής Εργασίας: **‘Το υπερώο στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική της Βυζαντινής περιόδου’**
- iii. 06/1997 Δίπλωμα Αρχιτέκτονα Μηχανικού της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ. με βαθμό **‘Λίαν Καλώς’ - Οκτώ (8,08)** και θέμα διπλωματικής εργασίας: **‘Αποκατάσταση του Κελιού Αγίου Νικολάου του Δοντά στο Αγ. Όρος’ (Βαθμός εξέτασης: 10)**

03. Ακαδημαϊκή - Επιστημονική Δραστηριότητα

- i. 2017- **Επίκουρος καθηγητής** στον τομέα Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. Γνωστικό αντικείμενο: **Βυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη με έμφαση στη διαχείριση και αξιοποίηση του πολιτιστικού αγαθού.**
- ii. 2012- Ανάθεση διδασκαλίας στο **Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Α.Π.Θ.** και πρόσκληση για διδασκαλία στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών **Προστασία Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού** της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ.
- iii. 2019- Πρόσκληση για διδασκαλία στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών **Φυσικές και Χημικές Μέθοδοι Διάγνωσης Φθοράς Υλικών Πολιτιστικής Κληρονομιάς** της Σχολής Θετικών Επιστημών του Α.Π.Θ.
- iv. **2013-2017 Λέκτορας** στον τομέα Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. Γνωστικό αντικείμενο: **Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη με έμφαση στη διαχείριση και αξιοποίηση του πολιτιστικού αγαθού.**

- v. **2017 Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Ανάθεση Διδασκαλίας** δύο μαθημάτων ιστορίας αρχιτεκτονικής. «**Αρχιτεκτονική της Αρχαιότητας**» και «**Μοντέρνα Αρχιτεκτονική**» κατά το εαρινό εξάμηνο. **2016 Χειμερινό εξάμηνο.**
- vi. Ανακήρυξη σε **Wolfgang Fritz Volbach-Fellow** για το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017
- vii. **2010-2013 Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.** Διδασκαλία με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου (Π.Δ. 407/80) των μαθημάτων “**Ιστορία Αρχιτεκτονικής μέσων και νεότερων χρόνων του Δυτικού κόσμου**” στο χειμερινό εξάμηνο και “**Η πόλη και η αρχιτεκτονική στους μέσους και νεότερους χρόνους. Βυζάντιο - Ισλάμ**” στο εαρινό εξάμηνο.
- viii. **2005 - 2007 International Visiting Scholar** στο **University of Illinois at Urbana/Champaign** μετά από πρόσκληση του καθηγητή **R. Ousterhout** προκειμένου να ολοκληρώσω την έρευνα και συγγραφή της διδακτορικής μου διατριβής

04. Ερευνητική Δραστηριότητα - Ανασκαφές

- i. **2013– Μέλος** της ομάδας ανασκαφής στην **Πανεπιστημιακή Ανασκαφή των Φιλίππων** (Διεύθυνση: Καθηγήτρια Ναταλία Πούλου). Εκπόνηση των μελετών: «**Μελέτη ανάδειξης και προσβασιμότητας της ‘Νησίδας του Ιπποδρόμου’ στην Πανεπιστημιακή Ανασκαφή των Φιλίππων**», «**Προμελέτη δικτύου προσβασιμότητας του αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων**» (Σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Καβάλας) και «**Προμελέτη Επέκτασης του εργαστηρίου της Πανεπιστημιακής Ανασκαφής των Φιλίππων**». Εκπόνηση μελέτης στερέωσης και αποκατάστασης τοιχοποιιών στα οικοδομικά κατάλοιπα του χώρου της Πανεπιστημιακής Ανασκαφής.
- ii. **2014 – Συνεργάτης** στην **Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στη θέση Λούτρες στο Μόχλο Σητείας** (Διεύθυνση: Καθηγήτρια Ναταλία Πούλου). Υπεύθυνος για την φωτογραφική και τοπογραφική αποτύπωση των κτηριακών καταλοίπων και του χώρου, η οποία πραγματοποιείται υπό την επίβλεψή μου καθώς και για τη μελέτη και τις εργασίες στερέωσης των τοιχοποιιών στο χώρο της Πανεπιστημιακής Ανασκαφής.
- iii. **2019. Συμμετοχή στον Διεθνή Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό για τη Μελέτη του Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Σπάρτης.** Συμμετοχή με τη μελέτη «**Μια Ασπίδα για την κληρονομιά της Σπάρτης**» η οποία διακρίθηκε στις 12 από τις συνολικά 42 που κατατέθηκαν. **Συμμετοχή ως μέλος της ομάδας αρχιτεκτόνων και ως σύμβουλος Μουσειολογικής Μελέτης.** Ομάδα Μελέτης: N. Καραγιάννης, A. Σιαφάκα, B. Μάσεν, Δ. Μαγκανά, Αρχιτέκτονες (<https://www.archisearch.gr/architecture/nams-mia-aspida-gia-tin-klironomia-tis-spartis/>).
- iii. **2013-2014 Συνεργάτης** στο ερευνητικό πρόγραμμα που χρηματοδοτήθηκε από την επιτροπή ερευνών του Α.Π.Θ.: «**Η Τεκμηρίωση της Μεσοβυζαντινής Θεσσαλονίκης και η κατανόηση της πολεοδομικής της ανάπτυξης βάσει των αρχαιολογικών καταλοίπων και των αρχαιικών πληροφοριών**». Κωδικός Έργου: 89303. Επιστημονικώς υπεύθυνη: Μελαχροινή Παϊσίδου, Αν. Καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας
- iv. **2014-2015 Επιστημονικώς Υπεύθυνος** του ερευνητικού προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε από την επιτροπή ερευνών του Α.Π.Θ.: «**Διερεύνηση του ρόλου των ψηφιακών πολυμέσων στην καταγραφή, ανάλυση και παρουσίαση της αρχαιολογικής έρευνας**». Κωδικός Έργου 90945
- v. **2010-2013 Συνεργάτης Αρχιτέκτονας** στην Ανασκαφή που διενήργησε ο επικ. καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας του τμ. ΙΑΚΑ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Ι. Βαραλής σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσσαλίας στο κάστρο της Μελίβοιας. Εκπόνηση μελέτης Προστασίας και Ανάδειξης της Βασιλικής του Κάστρου.

vi.

05. Μαθήματα

- i. **Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας – Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (2013-2020)**
AAA 314 Μουσειολογία – Μουσειογραφία

AAA 313 Ανασκαφή – Σχέδιο

ABY 101 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία

ABY 601 Βυζαντινή Αρχιτεκτονική

ABY 606 Φροντιστήριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας

ABY 312 Ασκήσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους και Μουσεία. Φροντιστήριο

ii. Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας – Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (2018)

2018-2019 ABY 702 Ειδικά θέματα Βυζαντινής Αρχαιολογίας II

iii. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ.– Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (2012-2020)

03TH11 Ιστορία Αρχιτεκτονικής: Ευρύτερος Ελλαδικός Χώρος (Αρχαιότητα, Ρώμη, Βυζάντιο, Ισλάμ και Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική)

05TH11 Ιστορία Τέχνης: Ευρύτερος Ελλαδικός Χώρος (Αρχαιότητα, Ρώμη, Βυζάντιο, Ισλάμ)

07TH22 Ιστορία Αρχιτεκτονικής-Τέχνης: Δύση 9ος – 19ος αιώνας

08ET10 Εξειδικεύσεις Εμβαθύνσεις Πειραματισμοί: Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής (Αρχαιότητα – 19ος αιώνας)

iv. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Προστασία Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού του Α.Π.Θ.

Y02 Ιστορία και Φιλοσοφία της Τέχνης

Y05 Ιστορία της Αρχιτεκτονικής και της Εξέλιξης Οικισμών και Πόλεων

Y06a Οικοδομική Τεχνολογία των Ιστορικών Κατασκευών

Y07 Μέθοδοι Αποτύπωσης Μνημείων, Ιστορικών Συνόλων και Έργων Τέχνης

Y04 Δίκαιο, νομοθεσία και θεσμικά προβλήματα προστασίας μνημείων και έργων τέχνης

E05 Αξιοποίηση Και Προβολή Μνημείων Πολιτισμού. Πολυμέσα

v. ΠΜΣ 'ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΣΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ'

2018-2019 ΑΣΤΕ15-16-01 Δίκαιο, Νομοθεσία και Θεσμικά Προβλήματα Προστασίας Μνημείων και Έργων Τέχνης

vi. Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φυσικές και Χημικές Μέθοδοι Διάγνωσης Φθοράς Υλικών Πολιτιστικής Κληρονομιάς» της Σχολής Θετικών Επιστημών του Α.Π.Θ.

2019-2020 ΜΥ1 Ιστορικό και Θεσμικό πλαίσιο – Διαχείριση

06. Επιβλέψεις Εργασιών – Εξεταστικές επιτροπές

i. **Επιβλέπων Διδακτορικών Διατριβών στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ**

- Τριχιά Μαρία, «Η Ναοδομία στη Θεσσαλία κατά τους υστεροβυζαντινούς χρόνους (1204-1393). Αρχιτεκτονική και Ιδεολογία», Ξεκίνησε το 2019–2020
- Σικαλίδου Δήμητρα, «Ζητήματα μεθόδου και ιστορικής ερμηνείας στη μελέτη της ναοδομίας της εποχής των Παλαιολόγων», Ξεκίνησε το 2019–2020
- Δρυμούσης Χαράλαμπος, «Η Παναγία Κοσμοσώτειρα Φερών Έβρου. Αρχιτεκτονική, ζωγραφική και χορηγία. Μία συμβολή στην τέχνη του 12ου αι.», Ξεκίνησε το 2018-2019
- Τσαμίσης Χρήστος, «Η περιοχή του λιμένα Θεσσαλονίκης κατά την Ύστερη Αρχαιότητα: διαμόρφωση και μετεξέλιξη του αστικού χώρου», Ξεκίνησε το 2018-2019
- Δόλογλου Αναστασία, «Η μετάβαση των πόλεων της Μακεδονίας από την ύστερη Βυζαντινή στην πρώιμη Οθωμανική περίοδο», Ξεκίνησε το 2015–2016

ii. **Μέλος Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής.**

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ

1. Αποστόλου Χρήστος, «Κεραμική από την ανασκαφή της βασιλικής του Λεχαιού: αμφορείς και επιτραπέζια σκεύη», Ξεκίνησε 2022
2. Αγγελική Βάσσου, «Κεραμική από τις Νησίδες 4 και 5 της Πανεπιστημιακής ανασκαφής των Φιλίππων: αμφορείς και επιτραπέζια σκεύη», Ξεκίνησε το 2022
3. Θεοδωρίδης Νικόλαος, «Όψεις του δημόσιου χώρου στις πόλεις της Μακεδονίας στον πρώιμο βυζαντινό Μεσαίωνα: η περίπτωση των Φιλίππων.», Ξεκίνησε 2021-2022
4. Βλαχάκη Μαρία, «Η τοπογραφία της πρωτοβυζαντινής Λάρισας. Η πολεοδομική οργάνωση με άξονα τη βασιλική της οδού Κύπρου (4ος-7ος αι)», Ξεκίνησε το 2021-2022
5. Τάνου Σαπφώ, «Η θέση των δημοσίων λουτρών στην πολεοδομία κατά την πρώιμη οθωμανική περίοδο στον χώρο της βόρειας Ελλάδας», Ξεκίνησε το 2020-2021
6. Θαθαροπούλου Σοφία, «Αρχιτεκτονική των χριστιανικών Κοινοτήτων στην Παλαιστίνη μετά την Αραβική κατάκτηση», Ξεκίνησε το 2018-2019
7. Καψούδας Πέτρος, «Τα κωδωνοστάσια του Αγίου Όρους», Ξεκίνησε το 2018-2019
8. Στούμπου Ελένη, «Βυζαντινά και Οθωμανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης: από την αρχαιολογική φωτογραφία στον αρχαιολογικό κινηματογράφο», Ξεκίνησε το 2017-2018
9. Θεοδωροπούλου Μαρία, «Η πόλη της Πάτρας από τον 3ο έως και τον 7ο αιώνα μ.Χ. Η συμβολή της κεραμικής», Ξεκίνησε το 2017-2018
10. Σιώπης Ιωάννης, Ξεκίνησε το 2017-2018
11. Κατέβας Φώτιος, «Η επίδραση της εμπόλεμης κατάστασης στα μνημεία του ελληνικού κράτους κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1940», Ξεκίνησε το 2017-2018
12. Σλαμπέας Περικλής, «Κεραμική της πρώιμης οθωμανικής περιόδου από την Θεσσαλονίκη», Ξεκίνησε το 2016-2017
13. Καλοστόνου Καλλιόπη, «Βυζαντινά Κωδωνοστάσια. Αρχιτεκτονική τυπολογία και διάκοσμος των κωδωνοστασίων στα Βαλκάνια έως το 16ο αιώνα», Ξεκίνησε το 2015-2016
14. Μαρή Μαρία, «Παράκτιες εγκαταστάσεις της Ν και ΒΑ ακτές της Κρήτης (Μάταλα έως Σητεία) από τον 4ο έως και τον 9ο αι. μ.Χ.», Ξεκίνησε το 2013-2014

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ

15. Μούρτος Ιωάννης, «Το έργο των αποκαταστάσεων των οθωμανικών μνημείων στη Βόρειο Ελλάδα. Διαχρονική αποτίμηση μελετών και εφαρμογών (1978-2018)», Ξεκίνησε το 2018-2019
16. Σαραντίδου Μαρία, «Η Ακρόπολη της Θεσσαλονίκης και το φρούριο του Επταφυργίου», Ξεκίνησε το 2016-2017
17. Πάλλη Αγγελική, «Η Μεταβυζαντινή Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική στην Πιερία», Ξεκίνησε το 2016-2017

Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών ΑΠΘ

18. Λουκμά Μαρία, «Τεχνολογία, Υλικά Δόμησης και Παθολογία σε Θρησκευτικά κτήρια της Οθωμανικής Περιόδου», **Ολοκληρώθηκε το 2019**

Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ

19. Καρακίτσος Ευστράτιος, «Ισλαμική θεολογία, επιστήμη και τέχνη: Πρώιμες κεραμικές εφαρμογές», Ξεκίνησε το 2019-2020

Τμήμα ΙΑΚΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

20. Φ. Βλαχούλης, «Οι βασιλικές εκτός των τειχών των Φθιωτίδων Θηβών (Δ και «Μαρτυρίου»): συμβολή στην ναοδομία της Θεσσαλίας», Ξεκίνησε το 2022

iii. Μέλος επταμελούς εξεταστικής επιτροπής διδακτορικών σπουδών σε άλλα Πανεπιστήμια

21. Πάντου Ευαγγελία, «Ο μεταβυζαντινός Μυστράς. Το μεταβαλλόμενο πρόσωπο μίας μεσαιωνικής καστροπολιτείας με επίκεντρο τον ναό του Αγίου Νικολάου. Προτάσεις

ανάδειξης και διαχείρισης του πολιτιστικού της αποθέματος», Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών. Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, επιβλέπουσα: Σπηλιοπούλου Ιωάννα, **Ολοκληρώθηκε το 2022**

22. Λιάγκουρας Χρίστος, «**Το πολιτιστικό απόθεμα της Επαρχίας Ολυμπίας από τους Προϊστορικούς έως τους Νεότερους χρόνους και η διαχείρισή του ως μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής**», Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών. **Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών**, επιβλέπουσα: Σπηλιοπούλου Ιωάννα, **Ολοκληρώθηκε το 2022**
23. Καρπάνου Χρυσάνθη, Η ναοδομία του Δεσποτάτου της Ηπείρου και η ακτινοβολία της, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ). Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Επιβλέπουσα: Μαρίνου Γεωργία, **Ολοκληρώθηκε το 2022**

iv. Επιβλέπων Πτυχιακών Εργασιών Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΠΜΣ στην Αρχαιολογία, τέχνη και πολιτισμό στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

1. Παναγιωτίδου Κυριακή, «**Αρχιτεκτονική Παραγωγή στα Δωδεκάνησα την περίοδο των Ιωαννιτών Ιπποτών (1309-1522)**», Ξεκίνησε το 2019-2020
2. Κίτσιου Ευδοξία, «**Πληροφορίες για τα κτηριακά Συγκροτήματα των Βυζαντινών μέσα από τα κείμενα των Τυπικών Ίδρυσής της 7ος-15ος αι**», **Ολοκληρώθηκε το 2021**
3. Σικαλίδου Δήμητρα, «**Περίκεντροι Βυζαντινοί Ναοί στη Μακεδονία και τη Θράκη**», **Ολοκληρώθηκε το 2019**

ΔΠΜΣ Προστασία Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού

4. Ε. Ρουκά, «**Μελέτη Ανάδειξης και Αξιοποίησης ενός Ιστορικού Τόπου: το Μακεδονικό Μέτωπο**», 2014
5. Α. Δόλογλου, «**Από τη Θράκη στη Μακεδονία: η αναβίωση του εμπορικού δικτύου της Οθωμανικής αυτοκρατορίας μέσα από τα μνημεία της Βόρειας Ελλάδας**», 2014
6. Ε. Μηνασίδου, «**Πρόταση ενοποίησης και ανάδειξης των Οθωμανικών Μνημείων στα Γιαννιτσά**», 2016
7. Λ. Αναγνώστου, «**Πρόταση Αποκατάστασης κτιριακού συγκροτήματος Οθωμανικού Λουτρού στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας**», 2016
8. Στ. Απόττος, «**Ανάλυση, τεκμηρίωση και πρόταση αποκατάστασης του υποφορβείου Γιαννιτσών**», 2016
9. Θ. Μαγγανά, «**Φίλιπποι – Μελέτη αναστήλωσης οδού, στοάς και κτιρίων**», 2016
10. Α. Σαλονικιός, «**Υστεροβυζαντινοί πύργοι στον κάτω ρου του Στρυμόνα**», 2016
11. Α. Σιαφάκα, «**Πρόταση αποκατάστασης και επανάχρησης του μνημείου 'Κουρσούμ τζαμί' στην Καστοριά και ανάπλαση του περιβάλλοντα χώρου**», 2016
12. Χ. Τσαμίσης, «**Το Εμπόρειο της Θεσσαλονίκης: πολεοδομική εξέλιξη και ανάδειξη του ιστορικού χώρου**», 2016
13. Τσουρούς Αντώνιος, «**Ανάδειξη Βυζαντινών Μνημείων Καστοριάς**», 2018
14. Βιολατζής Μιχαήλ, «**Μελέτη δημιουργίας και ανάδειξης των αρχαιολογικών χώρων κατά μήκος των Δυτικών Νεκροταφείων της Θεσσαλονίκης**», 2018
15. Λινάκη Ελένη, «**Πρόταση θεσμικού πλαισίου προστασίας παραδοσιακού οικισμού Σιάτιστας Βοΐου Κοζάνης**», 2018
16. Κυριακίδου Ελένη, «**Οίκημα των τελών του 19ου αιώνα στα Αρωνιάδικα Κυθήρων**», 2018
17. Θωμάς Τηλιόπουλος, «**Αποκατάσταση Ναού Αγίας Σοφίας Δράμας**», 2020
18. Σοφία Καλοχριστιανάκη, «**Τεκμηρίωση και Ιστορική ανάλυση του ναού της αγίας Σοφίας Δράμας**», Ξεκίνησε το 2019

ν. **Επιβλέπων σε ερευνητικές διπλωματικές εργασίες προπτυχιακών φοιτητών του τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ**

19. Παπανικολάου Δομνίκη, «Μήκος 60_Πλάτος 20_Ύψος 25: Η διαμόρφωση των ορίων στους χώρους θρησκευτικής τελετουργίας.», **Ολοκληρώθηκε το 2021**

20. Παντελίδου Χριστίνα, «Ναοδομία πρώιμης βυζαντινής περιόδου στα Βαλκάνια. Βασιλική με εγκάρσιο τμήμα και πλευρικές κόγχες. (Λειτουργία και συμβολισμός)», **Ολοκληρώθηκε το 2020**

21. Ξένια Νίκα, «Η Βασιλική των Αγίων Τεσσαράκοντα στους Αγίους Σαράντα στην Αλβανία», **Ξεκίνησε το 2021**

07. Προσκλήσεις για διδασκαλία

i. **03.2016** 1/3-8/3 Erasmus+ Πρόγραμμα ανταλλαγών με το **Πανεπιστήμιο της Μπολόνια** στην Ιταλία όπου κλήθηκα από την καθηγήτρια **I. Baldini** για τη διδασκαλία Μεταπτυχιακών σεμιναρίων για τη Βυζαντινή Αρχαιολογία στα Δωδεκάνησα στο **Dipartimento di Storia Culture Civiltà**

ii. **06.2016** 11/6/2016 Πραγματοποίηση μαθήματος στο πλαίσιο του επιμορφωτικού προγράμματος (στο πλαίσιο της δομής Δια Βίου Μάθησης του Α.Π.Θ.) «Το Οικουμενικό Πατριαρχείο: Ιστορία-Δίκαιο-Λατρεία» που διοργανώθηκε από τον π. Χρυσόστομο Νάσση επικ. καθηγητή του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. Θέμα του μαθήματος: **«Οι Βυζαντινοί ναοί της Πόλης».**

iii. **05.2019.** Εαρινό Εξάμηνο. **Τρεις διαλέξεις** στο πλαίσιο του μαθήματος **M24 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ** του ΔΠΜΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ

iv. **11.2019. Colloquium Λειτουργικής.** Τμήμα ποιμαντικής και κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ. Διάλεξη με θέμα: **«Βυζαντινή ναοδομία και λατρεία. Ο διαχωρισμός των πιστών εντός του ναού και η ερμηνεία των αρχιτεκτονικών διαμορφώσεων που τον εξυπηρετούν».**

iv. **2020.** **Δύο διαλέξεις** στο πλαίσιο επιμορφωτικού προγράμματος πτυχιούχων το οποίο διοργανώνεται από το τμήμα αρχαιολογίας του **Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του ΑΠΘ.** **Κεντρικό θέμα του σεμιναρίου «Δίκτυα και Επικοινωνία στο Βυζάντιο».** Οι διαλέξεις είχαν τίτλο **«Η διακίνηση αρχιτεκτονικών ιδεών στο Βυζάντιο και τη Δύση κατά το μεσαίωνα»** και **«οι Πόλεις κατά μήκος της Εγνατίας οδού κατά την Παλαιολόγεια Περίοδο»** (Διοργάνωση: Ναταλία Πούλου)

v. **2021.** **Δύο διαλέξεις** στο πλαίσιο επιμορφωτικού προγράμματος πτυχιούχων το οποίο διοργανώνεται από το τμήμα αρχαιολογίας του **Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του ΑΠΘ.** **Κεντρικό θέμα του σεμιναρίου « Η Εγνατία οδός κατά την βυζαντινή περίοδο. Οι πόλεις και τα εμπορικά δίκτυα από την Κωνσταντινούπολη στο Δυρράχιο».** Οι διαλέξεις έχουν τίτλο: **«Η θέση της Θεσσαλονίκης στο δίκτυο των πόλεων της Μακεδονίας κατά μήκος της Εγνατίας οδού στη μέση και ύστερη Βυζαντινή περίοδο»** και **«Από την Κωνσταντινούπολη στη Θράκη κατά μήκος της Εγνατίας οδού την εποχή των Παλαιολόγων»** (Διοργάνωση: Ναταλία Πούλου)

vi. **02.2022.** **Διάλεξη** στο πλαίσιο επιμορφωτικού προγράμματος πτυχιούχων το οποίο διοργανώνεται από το τμήμα αρχαιολογίας του **Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του ΑΠΘ.** **Κεντρικό θέμα του σεμιναρίου «Βυζαντινό Αιγαίο και Μικρά Ασία».** Η διάλεξη έχει τίτλο: **«Σχεδιάγραμμα βυζαντινής ναοδομίας στα νησιά του Αιγαίου»** (Διοργάνωση: Ναταλία Πούλου)

08. Δημοσιεύσεις

04.2003 Βυζαντινά Υπερώα στη Θεσσαλονίκη, *Θεσσαλονικέων Πόλις* 10 (2003), 85-90

12.2004 Προς τη μεγάλη κλίμακα μέσω του *“Ένα προς Ένα”*, *Η Αρχιτεκτονική ως Τέχνη* 11 (2004), 8-11

05.2008 *Το Υπερώο στη Βυζαντινή Ναοδομία (Διδακτορική Διατριβή)*, Θεσσαλονίκη 2008

09.2010 The so-called 'Athonite' type of church and two shrines of the Theotokos in Constantinople, *Zograf* 34 (2010), 3-11

09.2012 *Η Αρχιτεκτονική Σύλληψη στο Βυζάντιο. Εισαγωγή*, Θεσσαλονίκη 2012

10.2012 *Taxiarches/ Ταξιάρχες* στο Α. Μέντζος - Α. Πλιώτα (επιμ.), *Αποτυπώματα / Impressions. Byzantine Thessalonike through the photographs and Drawings of the British School at Athens (1888-1910)*, Θεσσαλονίκη 2012, 172-183

10.2012 *Prophetes Elias/ Προφήτης Ηλίας* στο Α. Μέντζος - Α. Πλιώτα (επιμ.), *Αποτυπώματα / Impressions. Byzantine Thessalonike through the photographs and Drawings of the British School at Athens (1888-1910)*, Θεσσαλονίκη 2012, 184-195

04.2014 *Un palais paléologue à Thessalonique* στο Έ. Malamut - Μ. Ouerfelli (επιμ.), *Villes méditerranéennes au Moyen Âge*, Aix-en-Provence 2014, 75-88

10.2014 Η χρονολόγηση του ναού της Οδηγήτριας στον Μυστρά, *Βυζαντικά* 31 (2014), 179-204

12.2014 Ο Προφήτης Ηλίας, η Άννα της Σαβοΐας και η 'Αυλή του Συργή', *Βυζαντινά* 33 (2013-2014), 241-257

05.2016 Παλαιολόγοι και Καντακουζηνοί ως χορηγοί εκκλησιών στον Μυστρά, *Βυζαντικά* 32 (2015), 257-290

03.2017 Ένα κτήριο όπως το 'Ενωτικό' – Η Αγία Σοφία και η Μονοφυσική διαμάχη, στο Ι. Δ. Βαραλής – Φλ. Καραγιάννη (επιμ.), ΚΤΙΤΩΡ. Αφιέρωμα στον δάσκαλο Γεώργιο Βελένη, Θεσσαλονίκη 2017, 253-268

05.2018 (Re)Defining the transition from Paganism to Christianity: the Rotunda of Thessaloniki and its shifting identity, στο *International Scientific Conference: The Basilica of St. Sophia During the Transition from Paganism to Christianity, Sofia March 11-13 2014 [Vol. 7 Serdica, Sredets – Sofia]*, Sofia 2018, 366-386

09.2018 (με τη Ναταλία Πούλου) *From Town to Countryside: Middle-Byzantine Bath-Houses in Eastern Crete and Their Changing Functions*, στο Α. Κ. Vionis – Γ. Papantoniou (επιμ.), *Central Places and Un-Central Landscapes Political Economies and Natural Resources in the Longue Durée*. [LAND τόμ.107 τευχ.7], Basel 2018, 254-168

05.2019 (με τη Ναταλία Πούλου) Παρατηρήσεις στα Μεσοβυζαντινά Λουτρά της Ανατολικής Κρήτης στο Κ. Μιτσοτάκη – Λ. Τζεδάκη-Αποστολάκη (επιμ.), Πεπραγμένα του ΙΒ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου. Επιμέλεια: Ηράκλειο, Κρήτη, Ελλάδα. Ηράκλειο. Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών - Ιστορικό Μουσείο Κρήτης
(<https://12iccs.proceedings.gr/el/proceedings/category/38/33/599>)

06.2019 Μια Θεσσαλονικιά Πριγκίπισσα στην Αυλή του Μυστρά.: Η Ισαβέλλα των Λουζινιάν από τη Θεσσαλονίκη στον Μυστρά. *Θέματα Αρχαιολογίας*. 3.1 (2019), 52-71

07.2019 Η χορηγία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στη Μακεδονία τον 11ο και 12ο αιώνα. Μια επανεξέταση των δεδομένων. *Πρακτικά Γ' Επιστημονικού Συμποσίου "Βυζαντινή Μακεδονία". Θεολογία-Ιστορία-Φιλολογία-Δίκαιο-Αρχαιολογία-Τέχνη*. [Μακεδονική Βιβλιοθήκη 111] Θεσσαλονίκη 2019. 487-510

02.2020 (με τη Ναταλία Πούλου Ναταλία) Δυο βυζαντινά λουτρά στους Φιλίππους, Βυζαντινά 36 (2019), 167-197

10.2021 Οι χορηγίες εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στη Θεσσαλονίκη και την ευρύτερη περιοχή της κατά τον 11ο και τον 12ο αιώνα. Μία προσπάθεια (ανα)σύνθεσης των στοιχείων στο Μ. Καμπούρη – Βαμβούκου, Π. Κατσώνη (επιμ.), Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΤΟΝ 11ο ΚΑΙ 12ο ΑΙΩΝΑ. Πρακτικά Στρογγυλής Τραπέζης στο 23ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών, Βελιγράδι 22-27 Αυγούστου 2016, Θεσσαλονίκη 2021, 211-234

00.0000 Architecture of the Church of Saint Euphemia στο E. Akyurek (επιμ.), The Church of Saint Euphemia in Istanbul, GABAM Istanbul (υπό έκδοση)

Υπόμνημα

Η Μελέτη αποτελεί μια προσπάθεια επανεξέτασης των αρχαιολογικών καταλοίπων και των δημοσιευμένων απόψεων για έναν από τους σημαντικότερους ναούς στην Κωνσταντινούπολη: το ναό της Αγίας Ευφημίας. Αφορμή αποτέλεσε η αποκατάσταση, ανάδειξη και διαμόρφωση σε επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο των καταλοίπων του ναού τα οποία περιλαμβάνουν τόσο σημαντικά τμήματα του κτηριακού όγκου όσο και μεγάλα τμήματα του ζωγραφικού και γλυπτικού διακόσμου.

Ο ναός της Αγίας Ευφημίας στον Ιππόδρομο διαμορφώθηκε στην κύρια εξαγωνική αίθουσα του ανακτόρου του Αντιόχου. Δεν μετατράπηκε σε τζαμί και διατηρήθηκε σε ικανό ύψος. Σε αυτό διακρίνονται καθαρά τρεις τουλάχιστον κύριες φάσεις: η αρχική ανέγερση, η μετατροπή σε χριστιανικό ναό-μαρτύριο της Αγίας Ευφημίας και η ανανέωσή του κατά τον 13^ο αιώνα. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν αρκετές ασάφειες στη βιβλιογραφία σε ότι αφορά στην χρονολόγηση της φάσης μετατροπής του κοσμικού κτηρίου σε ναό αλλά και σε σχέση με την έκταση των επεμβάσεων στην τελευταία φάση του.

Ο ναός κατέχει κεντρική θέση στη μελέτη της βυζαντινής ναοδομίας καθώς: αποτελεί παράδειγμα σύνδεσης της ανακτορική κατοικίας με τη ναοδομία σε έναν περίκεντρο τύπο ο οποίος χρησιμοποιείται για ναό-μαρτύριο και επιπλέον διασώζει εκτενή στοιχεία για τη διαμόρφωση του χώρου του ιερού στοιχείου που εν πολλοίς έχει χαθεί από τους σωζόμενους ναούς της Πόλης οι οποίοι μετατράπηκαν οι περισσότεροι σε τεμένη.

Η διερεύνηση της τυπολογίας του αρχικού κτίσματος μα οδηγεί σε μια διαφορετική πρόταση για την αρχική μορφή του κτηρίου το οποίο περιλαμβάνει δύο σημαντικά κλιμακοστάσια πλήρους ανάπτυξης τα οποία δεν ερμηνεύονται στις προτάσεις αποκατάστασης που έχουν κατατεθεί μέχρι σήμερα. Βασιζόμενος στο παράδειγμα του ναού του Αγίου Ακυλίνου (παρεκκλήσι πιθανώς αρχικά μαυσωλείο στο ναό του Αγίου Λαυρεντίου στο Μιλάνο) αλλά και άλλα παραδείγματα κοσμικών και εκκλησιαστικών κτηρίων της πρώιμης βυζαντινής εποχής (οκτάγωνο Θεσσαλονίκης, Άγιος Γερεών, ναός Αγίων Σαράντα) προτείνω μια αποκατάσταση της αρχικής μορφής του κτηρίου με έναν περιμετρικό διάδρομο πάνω από τις κόγχες στο ισόγειο και με εξώστες μπροστά από παράθυρα πάνω από τα τεταρτοσφαίρια που κάλυπταν τις κόγχες. Η μορφή έχει ενδιαφέρον καθώς εισάγει την έννοια του υπερώου σε έναν ναό μαρτύριο και δικαιολογείται καθώς και το αρχικό κυκλικό μαρτύριο (αλλά και ο ναός) της Αγίας Ευφημίας στην Χαλκηδόνα (απ' όπου μεταφέρθηκε το λείψανό της στην Κωνσταντινούπολη) είχε υπερώο όπως σημειώνεται σε γραπτές πηγές.

Πέρα από αυτό εκμεταλλεύομαι τις ήδη διατυπωθείσες αμφισβητήσεις (από τον Grabar και τον Mango) για τη χρονολόγηση της αρχικής μετατροπής του κτηρίου σε ναό οι οποίες σχετίζονται κυρίως με τη χρονολόγηση των αρχιτεκτονικών μελών αλλά και γενικά του γλυπτού διακόσμου που βρέθηκε στις ανασκαφές. Αναλύοντας τα στοιχεία που έχουν διασωθεί από το τέμπλο προτείνω μια αναμόρφωσή του κατά τον 13^ο αιώνα ώστε να δικαιολογείται η προφανής οψιμότητα των ανάγλυφων επιστυλίων τα οποία δεν μπορούν να χρονολογηθούν στην φάση της αρχικής διαμόρφωσης της φράγματος πρεσβυτερίου ούτε ως τεχνική ούτε ως πιθανό ύψος αυτού.

Τέλος εκμεταλλευόμενος και την άποψη του Mango ο οποίος σχολιάζει μια βάση κίονα (πιθανώς από το αρχικό φράγμα πρεσβυτερίου) με μονόγραμμα το οποίο αποδίδει στον Κωνσταντίνο Στ' προτείνω χρονολόγηση της μετατροπής κατά την μεταφορά του λειψάνου της Αγίας γύρω στο 780. Η άποψη αυτή νομίζω ενισχύεται από την πρόσφατα διατυπωθείσα άποψη ότι το ελαφαντοστέινο πλακίδιο

των Τρεβήρων απεικονίζει την μεταφορά του λειψάνου της Αγίας στο ναό που μόλις έχει μετατραπεί από με πρωτοβουλία της Ειρήνης. Άλλωστε το ζήτημα της μεταφοράς του λειψάνου της Αγίας στον εν λόγω ναό αποτελεί ένα κενό στις γραπτές πηγές και η χρονολόγηση της μετατροπής του κτηρίου σε ναό είχε ως μοναδικό επιχείρημα τη χρονολόγηση των κίωνων με ενθετικά στοιχεία. Η χρονολόγηση αυτή δεν είναι βέβαιη (Grabar) και επιπλέον οι κίονες αυτοί μάλλον δεν σχετίζονται ούτε με το τέμπλο του ναού ούτε με το κιβώριο της αγίας τράπεζας αλλά είναι περισσότερο πιθανό να αποτελούσαν τη βάση ενός μικρού οικίσκου μπροστά από την κόγχη που διαμορφώθηκε στην βόρεια πλευρά της κόγχης της δυτικής εισόδου. Η κόγχη αυτή πιθανώς διαμορφώθηκε τον 13^ο αιώνα σε χώρο απόθεσης της λάρνακας της Αγίας και η διαμόρφωση της περιγράφεται από τα κατάλοιπα του ζωγραφικού διακόσμου με σκηνές από τον κύκλο του βίου και των θαυμάτων της Αγίας που αναπτύσσονται στην δυτική κόγχη της κάτωψης. Σε αυτό το σημείο απεικονίζεται το πλέον γνωστό θαύμα της αγίας το οποίο σχετίζεται με την επικύρωση του τόμου της συνόδου της Χαλκηδόνας. Η αναβίωση του μαρτυρίου της Αγίας Ευφημίας τον 13^ο αιώνα (χρονολόγηση των τοιχογραφιών) σχετίζεται με τους ισχυρούς δεσμούς της Αγίας με το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης, στοιχείο το οποίο ενδυναμώνεται ακόμη περισσότερο από τον εντοπισμό τάφων αρχιερέων εντός του ναού.

00.0000 Η ιστορία της αρχιτεκτονικής στις αρχιτεκτονικές σπουδές: μια διαρκής απολογία στο Η Διδακτική της Αρχιτεκτονικής: αντικείμενα και προοπτικές, 3-4 Νοεμβρίου 2017 Συνέδριο με αφορμή τα 100 χρόνια λειτουργίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ (υπό έκδοση)

00.0000 Άγιος Γεώργιος Ορμύλιας – Αρχιτεκτονική και διάκοσμος στο Α. Μουρουγκλού (επιμ.), *Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στην Ορμύλια της Χαλκιδικής* (υπό έκδοση)

00.0000 Από τη Διατήρηση στην Ανάδειξη των Βυζαντινών μνημείων της Θεσσαλονίκης: Ο ρόλος των πινακίδων πληροφόρησης, στο *Πρακτικά Συνεδρίου Προστασία, Συντήρηση, Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού 20 Χρόνια ΔΠΜΣ, 20-23 Νοεμβρίου 2019* (υπό έκδοση)

00.0000 Ναοί της Εποχής των Παλαιολόγων κατά μήκος του Δυτικού Σκέλους της Εγνατίας Οδού στο Ν. Πούλου (Επιμ.), Δίκτυα και Επικοινωνία στο Βυζάντιο, Θεσσαλονίκη ΕΚΒΜΜ, 109-127

Υπόμνημα

Η Μελέτη αποτελεί τη δημοσίευση απόψεων που αναπτύχθηκαν τόσο στην ανακοίνωση που είχα κάνει στο συνέδριο της Βέροιας ΚΕ΄ Παύλεια με τίτλο: «Χορηγία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στην Αρχιεπισκοπή Αχρίδος την εποχή των πρώτων Παλαιολόγων» αλλά και με τη διάλεξη μου στο πλαίσιο των επιμορφωτικών σεμιναρίων του ΚΒΕ για το θέμα του τόμου.

Στο κείμενο γίνεται μια πρώτη συνοπτική παρουσίαση των ναών και των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων τα οποία μπορούν να συνδεθούν με χορηγία προερχόμενη από μέλη της δυναστείας των Παλαιολόγων (Μιχαήλ Η΄, Ανδρόνικο Β΄ και Μιχαήλ Θ΄) όπου αυτά σώζονται ή όπου αυτά μπορούμε να τα υποθέσουμε βάσει συσχετισμών. Βασικό χαρακτηριστικό των εν λόγω ναών είναι ότι βρίσκονται σε νευραλγικά σημεία χωρικού και οπτικού ελέγχου των περασμάτων που σχετίζονται με την Εγνατία οδό και τα παρακλάδια της στο τμήμα από την Αχρίδα έως το Δυρράχιο και τον Αυλώνα.

Στην ιστορία της περιόδου τα δύο λιμάνια της Αδριατικής έπαιξαν πρωτεύοντα ρόλο για την αποβίβαση στρατευμάτων προερχόμενων από τη δύση είτε στο πλαίσιο των σταυροφοριών και κυρίως της Δ΄ σταυροφορίας ή στο πλαίσιο οργάνωσης επιθέσεων κατά των Βυζαντινών κτήσεις. Δύο από τις σημαντικότερες μάχες της εποχής η μάχη στην Πελαγονία και η πολιορκία του Βερατίου έγιναν με στρατεύματα τα οποία αποβιβάστηκαν στα λιμάνια αυτά και κινήθηκαν κατά μήκος της Εγνατίας. Και στις δύο περιπτώσεις η επικράτηση των Βυζαντινών απετέλεσε ένα κυριολεκτικό θρίαμβο αλλά και υπόμνηση ότι το τμήμα αυτό της Εγνατίας οδού ήταν πρωταρχικής σημασίας. Κατά συνέπεια επισημαίνω αυτή την πτυχή της πρακτικής ίδρυσης εκκλησιαστικών ιδρυμάτων σε σημεία στρατηγικής σημασίας για τον έλεγχο της περιοχής. Προφανώς πρόκειται για δραστηριότητα η οποία ασκείται σε υψηλό διοικητικά επίπεδο είτε από τον ίδιο τον αυτοκράτορα είτε από διοικητές ορισμένους από τον ίδιο.

Μάλιστα αυτή η πρακτική φαίνεται ότι εντοπίζεται και σε όμορες περιοχές όπως στο κράτος της Ηπείρου. Σε εκείνη την περίπτωση παρατηρούμε παρόμοια χαρακτηριστικά στην επιλογή θέσης για την ίδρυση μονών και την κατασκευή ναών η χορηγία για τους οποίους προέρχεται είτε από την οικογένεια των βασιλέων είτε από ανώτερους αξιωματούχους. Σημαντικό στοιχείο που συνδέει τη δραστηριότητα στα εδάφη της αυτοκρατορίας και του κράτους της Ηπείρου είναι η παρουσία της Άννας Παλαιολογίνας ως συζύγου του Νικηφόρου της Άρτας και μητέρα του Θωμά η οποία γνώριζε από πρώτο χέρι την πολιτική των Παλαιολόγων όπως είχε εκφραστεί από τον Μιχαήλ Η΄.

Η μελέτη σε κάθε περίπτωση ασχολείται με μια ομάδα ναών οι οποίοι λόγω του ότι βρίσκονται στην Αλβανία δεν είναι και τόσο γνωστοί στη διεθνή βιβλιογραφία παρά την προφανή σημασία τους.

00.0000 Galleries and Upper Spaces in Byzantine Churches: Their Role in the Evolution of Byzantine Religious Architecture στο N. Kontogiannis, N. Stanković and I. Jevtić, *Religious Buildings Made in Byzantium: New Perspectives on Architecture, Decoration and Function*, GABAM (υπό έκδοση)

Η μελέτη αποτελεί μια περισσότερο ώριμη προσέγγιση του θέματος της διδακτορικής μου διατριβής καθώς και των πρώτων προσπαθειών μου να επικεντρώσω τη μελέτη του ζητήματος των υπερώνων και του ρόλου τους στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική της Παλαιολογίας περιόδου. Ήδη από την πρώτη ανακοίνωσή μου στο ετήσιο συνέδριο των Βυζαντινολόγων της Βορείου Αμερικής όπου είχα κάνει ανακοίνωση με τίτλο «Three churches of Mystras reconsidered» είχα επικεντρωθεί στον κομβικό ρόλο και τη σημασία των εκκλησιών μεικτού τύπου στην Πελοπόννησο για την κατανόηση του ρόλου των υπερώνων στην εξέλιξη αλλά κυρίως στην μελέτη της Βυζαντινής ναοδομίας.

Το θέμα για εμένα είναι περισσότερο μεθοδολογικό καθώς ενώ σε γενικές γραμμές οι απόψεις που έχουν διατυπωθεί είναι ορθές η κατάληξη δεσμεύεται από πάρα πολλά άσχετα ζητήματα τα οποία είναι δυστυχώς δύσκολο να αλλάξουν καθώς η επανάληψη της διατύπωσης παγιωμένων απόψεων αν και γίνεται άκριτα βασίζεται στην αδράνεια της μακροχρόνιας χρήσης. Είναι σαφές ότι η χρήση των υπερώνων ακόμη και στην πρωτεύουσα δεν ήταν θεμιτή για τους ιερείς καθώς θεωρούσαν ότι η παρουσία του αυτοκράτορα και της αυλής σε αυτά ήταν ζήτημα υπερβάλλουσας προβολής με στοιχεία επίδειξης ανωτερότητας τόσο από το υπόλοιπο εκκλησίασμα αλλά και από τους ίδιους.

Αν στο Μυστρά η μεταφορά του τυπικού του εκκλησιασμού του ηγεμόνα γίνεται στο πλαίσιο οργάνωσης μιας περιφερειακής αυλής, η αυλή αυτή θα πρέπει να απαρτίζεται από μέλη της αριστοκρατίας τα οποία να μπορούν να υποστηρίξουν τέτοια έργα και να αντιλαμβάνονται το πολιτικό όφελος που προκύπτει από την υπέρογκη δαπάνη. Οι προϋποθέσεις αυτές διαφαίνονται κυρίως στην περίπτωση της παρουσίας των Παλαιολόγων στο Μυστρά μετά από την περίοδο διοίκησης από τους Καντακουζηνούς. Οι στενές σχέσεις του Θεοδώρου Παλαιολόγου αδελφού του Μανουήλ Β΄ του δίνει τη δυνατότητα να φέρει μάλιστα και μηχανικούς από την πρωτεύουσα καθώς και τα κεφάλαια τα οποία είναι απαραίτητα. Ο Μανουήλ και οι γιοι του δημιουργούν με την παρουσία τους στην επόμενη γενιά τις προϋποθέσεις για να ανθήσει ακόμη περισσότερο οι ναοδομία με αναφορές στην πρωτεύουσα τόσο σε επίπεδο τυπολογίας όσο και σε μορφολογικά χαρακτηριστικά. Οι τρεις ναοί μεικτού τύπου εντάσσονται στην Κωνσταντινουπολίτικη παράδοση και μπορούν να συνδεθούν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είτε απευθείας με τους Παλαιολόγους είτε με την εποχή τους όπως και ο ναός του Λεονταρίου. Οι ναοί που αποδίδονται στην εποχή των Καντακουζηνών και στη δραστηριότητά τους από την άλλη και δεν έχουν υπερώα και εντάσσονται στη λεγόμενη ελλαδική σχολή. Προφανώς και λόγω διαφορετικής νοοτροπίας (οι Καντακουζηνοί είναι περισσότερο αστοί γαιοκτήμονες και λιγότερο αυτοκρατορικής ιδεολογίας δεν αντιμετωπίζουν τη χορηγία με παρόμοια λογική. Αποκλεισμένοι καθώς είναι από την πρωτεύουσα πορεύονται με τοπικά μέσα και έτσι ερμηνεύεται η ελλαδική χροιά της ναοδομίας που προσφέρουν.

Το ερώτημα που παραμένει ανοικτό είναι αν αυτή η λογική μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ερμηνευτική μέθοδος για σημαντικά κτήρια στην περιφέρεια τα οποία έχουν στοιχεία κατασκευασμένα στο Βυζάντιο (την Κωνσταντινούπολη),

00.0000 Μια εισαγωγή στην αρχιτεκτονική της Συρίας κατά την πρώιμη βυζαντινή περίοδο στο N. Πούλου, M. Λεοντίνι (επιμ.), *Κατάλογος για την έκθεση «Συρία δέ, Μουσών έργαστήριον»*, ΕΚΒΜΜ Θεσσαλονίκη (υπό έκδοση)

Το κείμενο αποτελεί μια προσπάθεια παρουσίασης του θέματος της αρχιτεκτονικής παραγωγής η οποία χρονολογείται στα πρώιμα βυζαντινά χρόνια στην περιοχή της Συρίας. Η συγγραφή του μου ανατέθηκε από το ΕΚΒΜΜ στο πλαίσιο προετοιμασίας καταλόγου για έκθεση η οποία πραγματοποιήθηκε για τη Βυζαντινή Συρία.

Αν και η Συρία με το πλούσιο κτηριακό απόθεμά της κατέχει μια πολύ σημαντική θέση στη μελέτη τόσο της κοσμικής όσο και της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής της περιόδου εντούτοις δεν υπάρχει ένα προσιτό έργο κριτικής παρουσίασης των βασικών ζητημάτων στην έρευνα αλλά και της εξέλιξης της βιβλιογραφίας επί του θέματος. Η Βιβλιογραφία είναι εκτενής και καλύπτει πολλές διάσπαρτες εργασίες οι οποίες αντιμετωπίζουν αποσπασματικά το θέμα καθώς η περιοχή της Συρίας παρά την φερόμενη ως πολιτιστική ενότητα της είναι στην πραγματικότητα κατακερματισμένη και τόσο ο πολιτισμός γενικά όσο και η αρχιτεκτονική που παρήχθη στην περιφέρεια ποικίλει ανάλογα τη γεωγραφική αλλά και τη χρονολογική ενότητα στην οποία εντάσσεται.

Η μελέτη οργανώνεται ως μια επισκόπηση του αντικειμένου τόσο σε επίπεδο διατυπωμένων απόψεων αλλά και ανοικτών ερωτημάτων πολλά από τα οποία επανέρχονται (σχέσεις με την αρχιτεκτονική της Αρμενίας π.χ.). Το ζήτημα της πιθανής επίδρασης της ναοδομίας της περιοχής στην ναοδομία του υπόλοιπου βυζαντινού κόσμου παρουσιάζεται εξίσου καθώς αποτελεί μια από τις κυρίαρχες απόψεις στην εξέταση των αρχιτεκτονικών καταλοίπων της περιοχής. Τη μελέτη συνοδεύει εκτενής επικαιροποιημένη βιβλιογραφία προκειμένου να αποτελέσει απαρχή για μια βαθύτερη μελέτη του θέματος και να είναι ένας οδηγός σε αυτή.

Η οργάνωση των ενοτήτων καλύπτει τη γεωγραφική διαίρεση, τη διάκριση μεταξύ παραδειγμάτων σε αστικό και αγροτικό πλαίσιο, τις χρονολογικές διαφοροποιήσεις, ζητήματα τυπολογικής ανάλυσης, κατασκευαστικής λογικής και μορφολογικών χαρακτηριστικών, ενώ υπάρχει αι διάκριση μεταξύ κοσμικών και εκκλησιαστικών κτηρίων.

00.0000 Βυζαντινός Μυστράς: Ιδεολογία και Αρχιτεκτονική. Θεσσαλονίκη (υπό έκδοση)

Η μονογραφία αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια συγκέντρωσης σε ένα ενιαίο έργο όλων των στοιχείων τα οποία έχω κατά καιρούς παρουσιάσει σε ανακοινώσεις σε συνέδρια και σε άρθρα για τα ζητήματα της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής στο Μυστρά και της ερμηνείας της.

Μετά από μια λεπτομερή και εξαντλητική ανάλυση των θεωριών οι οποίες κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί για την ίδρυση και την οικοδομική ιστορία των 7 σημαντικών βυζαντινών ναών του Μυστρά (στους οποίους συμπεριλαμβάνω και το ναό στο Λεοντάρι) προσπαθώ να επισημάνω τι ανακολουθίες και τα προβλήματα από τη ζήση με αποσπασματικό τρόπο και κατά περίπτωση μεθοδολογικών προσεγγίσεων οι οποίες χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία των ναών και την οικοδομική τους ιστορία.

Εξετάζω ζητήματα όπως η αλλαγή στα σχέδια κατασκευής και τελικής υλοποίησης, σε ζητήματα αλλαγής των κτητόρων και συνακόλουθων αλλαγών στη μορφή του κτηρίου, τις αλλαγές που προκύπτουν από νέους κτήτορες που θέλουν να απαλλαγούν από τα σημεία της παρουσίας των παλαιότερων, τα κατάλοιπα που μένουν και τέλος το ζήτημα της χρονολογικής απόστασης μεταξύ των εκάστοτε επεμβάσεων. Στόχος μου είναι να διατυπωθεί με όσο το δυνατόν πληρέστερο τρόπο μια συνολική ιστορία των επτά και ενός ναού ως μια νέα πειστική στις λεπτομέρειές της προσέγγιση η οποία να ερμηνεύει τις αλλαγές μέσα σε συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες.

Η σημασία του Μυστρά για τη μελέτη της βυζαντινής ναοδομίας έγκειται στην ύπαρξη πολύ συγκεκριμένου ιστορικού πλαισίου αλλά και σημαντικών στοιχείων τα οποία προσφέρονται τόσο από τα ίδια τα κατάλοιπα όσο και από μαρτυρίες των γραπτών πηγών για το συσχετισμό τους με συγκεκριμένα πρόσωπα και συγκεκριμένες συνθήκες οικοδόμησης αλλά και μετεξέλιξης.

Σημαντικό στοιχείο βοήθειας στην εκ νέου πραγμάτευση των θεμάτων αυτών είναι η εργασία του Byzantine Research Fund, των βρετανών μελετητών οι οποίοι εργάστηκαν στα τέλη του 19^{ου} αιώνα για την τεκμηρίωση των κτηρίων πριν τις αποκαταστάσεις που διενεργήθηκαν από την ελληνική πολιτεία. Στις περισσότερες περιπτώσεις των ναών του Μυστρά έχουν αποτυπώσει πολύτιμα στοιχεία για τη διάκριση οικοδομικών φάσεων οι οποίες δεν είναι πλέον ορατές.

Στόχος της μελέτης είναι να ερμηνευθούν τα κτήρια του Μυστρά ως αποτέλεσμα των επιδιώξεων (κυρίως πολιτικών αλλά και προσωπικών) των ανθρώπων οι οποίοι τα οικοδομήσαν αλλά και όσον τα διαχειρίστηκαν στη συνέχεια.

08.1 Άρθρα σε εφημερίδες

14.2.2016 «**Το μνημείο και η ιστορία της πόλης**» (άρθρο τριών σελίδων για τη Ροτόντα σε αφιέρωμα της εφημερίδας Μακεδονία)

2.7.2017 «**Η Θεσσαλονίκη, οι αρχαιότητες και το μετρό**» (άρθρο τεσσάρων σελίδων σε αφιέρωμα της εφημερίδας Μακεδονία)

09. Ανακοινώσεις σε Συνέδρια

05-2003 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. '23ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης', Αθήνα 16-18 Μαΐου 2003, ανακοίνωση με θέμα: «**Παρατηρήσεις στη Χρήση των Υπερών στους Ναούς της Μέσης και Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου**»

06-2003 Δήμος Κορθίου Άνδρου. 'Πολιτιστική Παράδοση και Χωροταξικός Σχεδιασμός στα Νησιά του Αιγαίου', Κόρθι 20-22 Ιουνίου 2003, ανακοίνωση με θέμα: «**Οικισμοί στα νησιά του Αιγαίου – Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο**»

04-2006 Art History Association – Indiana University, 16th Annual Art History Graduate Student Symposium "Historiography", Bloomington, Indiana 7 Απριλίου 2007, ανακοίνωση με τίτλο: «**Evolutionary Models in Architectural History: A Reappraisal of Transitional Architecture of Byzantium's Dark Ages**»

10-2006 32nd Annual Byzantine Studies Conference, University of Missouri, St. Louis 10-12 Νοεμβρίου 2007, ανακοίνωση με τίτλο: «**Three Churches of Mystra Reconsidered**»

05-2007 42nd International Congress on Medieval Studies, Western Michigan University, Kalamazoo 10-13 Μαΐου 2007, ανακοίνωση με τίτλο: «**Noble Women in High Places: The Gallery of Pantokrator Monastery and Its Use**»

04-2008 4ο Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο, Λευκωσία 29η Απριλίου – 3η Μαΐου 2008, ανακοίνωση με τίτλο: «**Galleries and Katechumena in the Early Christian basilicas of Cyprus**»

05-2008 29ο Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, Θεσσαλονίκη 16η-17η Μαΐου 2008, ανακοίνωση με τίτλο: «**Παρατηρήσεις στην αρχιτεκτονική ταυτότητα του Προφήτη Ηλία της Θεσσαλονίκης**»

06-2008 7th International Scientific Meeting- Symposium "Niš and Byzantium", Niš 3rd -5th June 2008, ανακοίνωση με τίτλο: «**Galleries in Constantinian Churches**»

09-2008 International Colloquium, Female Founders in Byzantium and Beyond, September 23rd -25th Vienna, Institute for Art History, University of Vienna, ανακοίνωση με τίτλο: «**Galleries in monastic churches founded by women and their social implications**»

05-2010 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 30^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης', Αθήνα 14-16 Μαΐου 2010, ανακοίνωση με θέμα: «**Ο λεγόμενος 'Αθωνικός' τύπος και δύο εκκλησίες της Παναγίας στην Κωνσταντινούπολη**»

05-2011 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 31^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 13-15 Μαΐου 2011, ανακοίνωση με θέμα: **«Μεταβατική Εποχή=Μεταβατική Αρχιτεκτονική;»**

08-2011 22nd International Congress of Byzantine Studies, Sofia, 22-27 August 2011, Free Communication: **'Henotikon in stone: Hagia Sophia and the Monophysite Controversy'**

08-2011 22nd International Congress of Byzantine Studies, Sofia, 22-27 August 2011. Στρογγυλή Τράπεζα που διοργάνωσαν οι Marie-Helene Congourdeau/ Elisabeth Malamut με τίτλο RT32 'Thessalonique: Urbanisation et Dynamiques Sociales', ανακοίνωση με θέμα: **'A Paleologan palace in Thessaloniki'** (

05-2012 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 32^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 11-13 Μαΐου 2012, ανακοίνωση με θέμα: **«Τι απέγινε ο Άγιος Μάρκος στη Θεσσαλονίκη;»**

03-2013 46th Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, March 23-25 2013 "Byzantine Greece: microcosm of empire?", ανακοίνωση με θέμα: **"The 'Greek School' in Byzantine architecture revisited"**

04-2013 Συνέδριο Οι Σπουδές στην Αρχιτεκτονική: Συνέχεια και Αλλαγή του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Α.Π.Θ. και του ΤΕΕ/TKM, Θεσσαλονίκη 25-27 Απριλίου 2013, ανακοίνωση με θέμα: (σε συνεργασία με την Κ. Παλυβού) **«Η Ιστορία ως εργαλείο διδασκαλίας της Αρχιτεκτονικής»**

05-2013 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 33^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 17-19 Μαΐου 2013, ανακοίνωση με θέμα: **«Ποιος ήταν το 'Αφεντικό'»**

02-2014 Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο: «Ο Θεσμός της Χορηγίας από την Αρχαιότητα έως Σήμερα», Θεσσαλονίκη 7-8 Φεβρουαρίου 2014, ανακοίνωση με θέμα: **«Η χορηγία στην Παλαιολόγεια Κωνσταντινούπολη: Αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολιτική ιδεολογία»**

02-2014 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Τυποποίηση, τα Πρότυπα και την Ποιότητα, 21-22 Φεβρουαρίου 2014, Θεσσαλονίκη, ανακοίνωση με θέμα: (Σε συνεργασία με την Μαρία Καμπούρη-Βαμβούκου) **«Βυζαντινά αρχιτεκτονικά πρότυπα και η επιβίωσή τους»**

03-2014 International Scientific Conference: «The Basilica of St. Sophia in the transition from paganism to Christianity», Organized by the Sofia History Museum, 11-13 March 2014 Sofia, ανακοίνωση με θέμα: **"(Re)Defining the transition from Paganism to Christianity: the Rotunda of Thessaloniki and its shifting identity"** (

03-2014 27^η Επιστημονική Συνάντηση, Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και τη Θράκη, 13-15 Μαρτίου 2014, Θεσσαλονίκη, ανακοίνωση με θέμα: (Σε συνεργασία με τους Μ. Παϊσίδου, Γ. Γραϊκού, Δ. Μαρινέλλη, Μ. Τριχιά) **«Ερευνητικό πρόγραμμα: η τεκμηρίωση της μεσοβυζαντινής Θεσσαλονίκης. Μνημειακά κατάλοιπα και αρχαιακές πληροφορίες»**

03-2014 27^η Επιστημονική Συνάντηση, Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και τη Θράκη, 13-15 Μαρτίου 2014, Θεσσαλονίκη, ανακοίνωση με θέμα: (Σε συνεργασία με τους Μ. Παϊσίδου, Γ. Γραϊκού, Δ. Μαρινέλλη, Μ. Τριχιά) **«Χαρτογραφώντας τη μεσοβυζαντινή Θεσσαλονίκη»**

05-2014 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 34^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 9-11 Μαΐου 2014, ανακοίνωση με θέμα: **«Ο ναός της Κοίμησης στη Νίκαια ξανά: Οι όψιμες μετασκευές»**

06-2014 35^ο Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, Θεσσαλονίκη 30 Μαΐου-1 Ιουνίου 2014, ανακοίνωση με τίτλο: **«Η Χρονολόγηση του ναού της Οδηγήτριας στον Μυστρά»**

02-2015 Scientific Workshop "Architecture in the Pontus Euxinus during the Roman Period", 18-19 February 2015, Thessaloniki, ανακοίνωση με θέμα: **"The Rotunda in Thessaloniki in the context of late Roman architecture"**

04-2015 Ημερίδα στο πλαίσιο του Έργου: Σχεδιάζοντας το Μουσείο της Πόλης του Βόλου: «Δίκτυα Μεσογειακών Πόλεων: Σχέσεις και συγκρίσεις με αφετηρία το Μουσείο της Πόλης του Βόλου», Θεσσαλονίκη 4 Απριλίου 2015, ανακοίνωση με θέμα: **«Η στρωματογραφία της πολιτιστικής κληρονομιάς στις πόλεις- λιμάνια της Μεσογείου, Η περίπτωση του Βόλου»**

04-2015 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 35^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 23-26 Απριλίου 2015, ανακοίνωση με θέμα: **«Χορηγίες της Αριστοκρατίας και η Ναοδομία στην Κωνσταντινούπολη κατά τον 11^ο και 12^ο αιώνα»**

05-2015 36^ο Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, Θεσσαλονίκη 22-24 Μαΐου 2015, ανακοίνωση με τίτλο: **«Παλαιολόγοι και Καντακουζηνοί ως χορηγοί Μοναστηριών στο Μυστρά»**

09-2015 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψηφιοποίησης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, EuroMed2015, Βόλος 24-26 Σεπτεμβρίου 2015, ανακοίνωση με θέμα: **«Παρουσιάζοντας μια Αρχαιολογική εργασία: η συνεισφορά της Κινούμενης Εικόνας»**

10-2015 OSARK International Congress on Ottoman Studies, 14-17 October 2015 Sakarya University, Turkey, ανακοίνωση με θέμα: **"Heritage Management and Cultural Appropriation in Thessaloniki: From the Roman to the Ottoman Rotunda"**

10-2015 BRAU 3 EDIRNE, 3rd Biennial of Architectural and Urban Restoration, Faculty of Architecture, Trakya University Edirne Turkey, 27th October 2015, ανακοίνωση με θέμα: **«A River Runs Through It: Cultural Landscape from the Byzantine Period Along the Evros River»**

03-2016 "Abitare Nel Mediterraneo Tardoantico", Il Convegno Internazionale del CISEM, Bologna, 2-5 Marzo 2016. ανακοίνωση με θέμα: (σε συνεργασία με την Ν. Πούλου αν. Καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.) **«Bathing in Early Byzantine Philippi: from Public to Private»**

03. 2016 Giornata di Studi Sul Dodecaneso. Tarda Antichità e Bisanzio, DISCI, Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, 8 Marzo 2016, διάλεξη με θέμα: **«Byzantine Church Architecture on the Dodecanese: some questions on Methodology»**

04.2016 Research Center Mo.H.A. Motivating Heritage Affiliations, 1st International Symposium, Mediterranean Continuities: Material and spiritual paths, 15-16 April 2016 Kavala, ανακοίνωση με θέμα: **«The dome between Byzantium and Islam: well-known and less-known examples»**

05.2016 Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Γ' Επιστημονικό Συμπόσιο «Βυζαντινή Μακεδονία», 14-15 Μαΐου 2016 Θεσσαλονίκη, ανακοίνωση με θέμα: **«Η χορηγία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στη Μακεδονία τον 11ο και 12ο αιώνα. Μια επανεξέταση των δεδομένων»**

05-2016 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 36^ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 20-22 Μαΐου 2016, ανακοίνωση με θέμα: **«Ο ναός στους Χριστιάνους Τριφυλίας, η Αγία Σοφία Μονεμβασίας και οι Άγιοι Θεόδωροι του Μυστρά»**

05-2016 37^ο Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, Θεσσαλονίκη 26-28 Μαΐου 2015, ανακοίνωση με τίτλο: **«Η Αυλή του Συργή, η Ισαβέλλα των Λουζινιάν και η Περίβλεπτος του Μυστρά»**

08-2016 23rd International Congress of Byzantine Studies, Belgrade, 22-27 August 2016, Free Communication: **«Sponsorship of religious institutions in Mistras: a re-evaluation»**

08-2016 23rd International Congress of Byzantine Studies, Belgrade, 22-27 August 2016. Στρογγυλή Τράπεζα που διοργάνωσαν οι Μαρία Καμπουρη-Βαβμβούκου και η Πολύμνια Κατσώνη, ανακοίνωση με θέμα: **«Sponsorship of religious institutions in Thessaloniki and its periphery during the 11th and 12th c.: a synthetic approach»**

09-2016 12ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ηράκλειο, 21-25 Σεπτεμβρίου 2016, ανακοίνωση με θέμα (σε συνεργασία με την Καθηγήτρια Ν. Πούλου) **«Παρατηρήσεις στα μεσαιωνικά λουτρά της Ανατολικής Κρήτης»**

4.2017 Constructing Sacred Space: A Career Celebration for Robert Ousterhout στο University Museum of the University of Pennsylvania, Philadelphia 7-8 Απριλίου 2017. Ανακοίνωση με θέμα: **«A Sacred Prototype for Byzantine Churches: Cross-Domed Octagons Dedicated to the Virgin»**

05-2017 Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία. 37ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 12-14 Μαΐου 2017, ανακοίνωση με θέμα: **«Οι αρχιτεκτονικοί τύποι των βυζαντινών ναών και η αφιέρωσή τους: ναοί αφιερωμένοι στην Παναγία»**

10.2017 Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο προς τιμήν του Ομότιμου Καθηγητή Γεωργίου Βελένη. Θεσσαλονίκη, Αμφιθέατρο Αρχαίας Αγοράς, 4- 7 Οκτωβρίου 2017. Ανακοίνωση με θέμα: **«Οι ναοί της Θεσσαλονίκης στη μετάβασή τους από την πρώιμη στη μέση Βυζαντινή περίοδο: η περίπτωση της Αχειροποιήτου.»**

11.2017 Η Διδακτική της Αρχιτεκτονικής: αντικείμενα και προοπτικές, 3-4 Νοεμβρίου 2017 Συνέδριο με αφορμή τα 100 χρόνια λειτουργίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ. Ανακοίνωση με θέμα **«Η ιστορία της αρχιτεκτονικής στις αρχιτεκτονικές σπουδές: μια διαρκής απολογία».**

11.2018 Τομέας Αρχαιολογίας ΑΠΘ. Ημερίδα: Το αρχαιολογικό έργο του Τομέα Αρχαιολογίας του ΑΠΘ, (σε συνεργασία με την Καθηγήτρια Ναταλία Πούλου) Ανακοίνωση με θέμα: **«Πανεπιστημιακή Ανασκαφή στις Λούτρες Μόχλου: Τα πρώτα συμπεράσματα της έρευνας**

01.2019 Δ' Ευγένεια 2019. Β' Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Ελληνισμός και Οικουμένη. Μοναχισμός και μοναστικά κέντρα του Πόντου». (Σε συνεργασία με την Σοφία Γεωργιάδου). Ανακοίνωση με θέμα **«Από την Αγία Σοφία της Τραπεζούντας στην Κοίμηση της Απολλωνίας. Παλαιολόγεια χορηγία στη Βυζαντινή περιφέρεια».**

05.2019 Α' Συμπόσιο: Θεσσαλονίκη, Λίκνο Πολιτισμού: 1150 Έτη από την Κοίμηση του Αγίου Κυρίλλου, Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου, Θεσσαλονίκη 6-7 Μαΐου 2019. Ανακοίνωση με θέμα: **«Ζητήματα μεθόδου στη μελέτη της Παλαιολόγειας ναοδομίας της Θεσσαλονίκης»**

Η ανακοίνωση αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια συνολικής αποτίμησης των προβλημάτων στη μελέτη, ταύτιση και εντέλει χρονολόγηση των Παλαιολόγειων ναών της Θεσσαλονίκης. Η ομάδα των ναών αυτών αν και έχει αντιμετωπιστεί με μεμονωμένες αλλά και συνθετικές μελέτες παραμένει ένα μυστήριο για τους μελετητές. Οι κατά καιρούς αναγνώσεις που έχουν προταθεί χρησιμοποιούν με αποσπασματικό τρόπο και κατά περίπτωση μεθοδολογικές προσεγγίσεις οι οποίες εστιάζουν σε ζητήματα τυπολογίας, κατασκευαστικής λογικής και μορφολογικών επιλογών. Η προσέγγιση όμως βασίζεται σε μια a priori συνθήκη για ενιαία εξέλιξη της αρχιτεκτονικής παραγωγής με μόνη διαφορά της εκάστοτε εποχή και όχι τις εκάστοτε συνθήκες του κάθε έργου. Προτεραιότητα σε αυτή την προσέγγιση έχει δοθεί στην αποτίμηση της όψης της τοιχοποιίας των ναών αυτών ή των επιμέρους μορφολογικών τους στοιχείων (όψεις, μορφή ανοιγμάτων διάρθρωση τόξων και τοξωτών κατασκευών, όψεις τρούλων κ.ο.κ.

Μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα αναδεικνύεται η λανθασμένη αντίληψη ότι το λιγότερο πολύπλοκο είναι πρωιμότερο του πολυπλοκότερου ειδικά σε ότι αφορά σε ζητήματα αποτίμησης της όψης της τοιχοποιίας και των κεραμοπλαστικών στοιχείων καθώς στην πραγματικότητα το κτήριο εκφράζει περισσότερο τις επιδιώξεις και τις δυνατότητες του εκάστοτε χορηγού και λιγότερο την ένταξη του σε μια αυστηρά καθορισμένη αλληλουχία κτηρίων που έχουν κατασκευαστεί με μια λογική της οποίας η καθολική ισχύς είναι αδύνατο να αποδειχθεί.

06.2019 ΚΕ΄ Παύλεια, Ημερίδα «1000 χρόνια από την ίδρυση της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος», Βέροια. Ανακοίνωση με τίτλο: «**Χορηγία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στην Αρχιεπισκοπή Αχρίδος την εποχή των πρώτων Παλαιολόγων**»

11.2019 Συνέδριο Προστασία, Συντήρηση, Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού. 20 Χρόνια ΔΠΜΣ, Θεσσαλονίκη, 20-23 Νοεμβρίου 2019. Ανακοίνωση με θέμα: «**Από τη Διατήρηση, στην Ανάδειξη των Βυζαντινών Μνημείων της Θεσσαλονίκης: Ο ρόλος των Πινακίδων Πληροφόρησης**».

11.2020. Συμμετοχή μετά από πρόσκληση στην Ημερίδα με τίτλο: «**‘ούρανός ἄλλος ἔραζε, πελώριον ὄμμασι θαῦμα’: Το ταξίδι της Αγίας Σοφίας στον χρόνο**» που διοργανώθηκε από το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών. Τίτλος ανακοίνωσης: «**Τι θέλει να μας πει η Αγία Σοφία: μια διαχρονική ανάγνωση της Αρχιτεκτονικής του Βυζαντινού ναού**»

Η ανακοίνωση αποτελεί μια επέκταση της θεωρίας που διατυπώθηκε στο άρθρο μου «Ένα κτήριο όπως το ενωτικό: η Αγία Σοφία και η μονοφυσική διαμάχη». Εκεί είχα προσπαθήσει να ερμηνεύσω το σφάλμα στον στατικό οργανισμό της Αγίας Σοφίας ως αίτημα για την σαφή έκφραση συγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχημάτων δεμένων όμως με ιδεολογικές τοποθετήσεις που σχετίζονται με την μονοφυσική έριδα και την προσπάθεια του Ιουστινιανού να την επιλύσει. Στην παρούσα ανακοίνωση προσπαθώ να διερευνήσω δύο ζητήματα που σχετίζονται με την αποτίμηση της Αγίας Σοφίας από τον Βυζαντινό πολιτισμό αρχικά και τον οθωμανικό στη συνέχεια. Για τους Βυζαντινούς η Αγία Σοφία παρέμενε ένα θαύμα, ένα αδύνατο κτήριο, ένα κτήριο το οποίο στέκεται γιατί το κρατάνε άγγελοι, άποψη η οποία τονίζει το πόσο εμφανές ήταν το σφάλμα του στατικού οργανισμού του κτηρίου και ο τρόπος που αυτός αποτυπώνεται κυρίως στο εσωτερικό του. Από την άλλη η προσέγγιση του Σινάν ως εντεταλμένου αρχιτέκτονα από τον Σουλτανό για να κατασκευαστεί κάτι ανάλογο (και να ξεπεραστεί ο Ιουστινιανός ως χορηγός από τον Σουλτάνο) οδήγησε τον ιδιοφυή αρχιτέκτονα σε μια προσπάθεια η οποία καταγράφεται στα τζαμιά που σχεδίασε ως προσπάθεια επίλυσης ακριβώς αυτής της εγγενούς αδυναμίας του στατικού συστήματος της Αγίας Σοφίας. Η εκδίκηση του ηθελημένου σφάλματος του Ιουστινιανού είναι ότι το βυζαντινό κτήριο παραμένει αζεπέραστα πιο γοητευτικό από τις εξορθολογισμένες οθωμανικές παραλλαγές του.

04.2021 ΑΕΜΘ, 33^η Επιστημονική Συνάντηση, Θεσσαλονίκη 22-24 Απριλίου 2021. Ανακοίνωση με θέμα: «**Παρατηρήσεις για τη χρονολόγηση των οικοδομικών φάσεων των κτηριακών καταλοίπων στην πανεπιστημιακή ανασκαφή των Φιλιππων.**» (Με τη Ναταλία Πούλου)

Η μελέτη εντάσσεται σε μια σειρά στην προσπάθεια μας ως ομάδα της Πανεπιστημιακής Ανασκαφής των Φιλιππων για μια εκ νέου εξέταση των αρχαιολογικών δεδομένων καθώς εμβαθύνουμε στη μελέτη τους και επεκτείνουμε το χώρο της αρχαιολογικής έρευνας. Στη συγκεκριμένη ανακοίνωση προτείνουμε μια ανασύνθεση της οικοδομικής ιστορίας δύο οικοδομικών νησίδων όπου σε κάποια χρονική στιγμή τον λειτουργικό χώρο κτηριακών εγκαταστάσεων καταλαμβάνουν εργαστηριακές. Με προσεκτική παρατήρηση των οικοδομικών καταλοίπων τα οποία διαμορφώθηκαν σε ένα μεγάλο βάθος χρόνου καταλήγουμε στο γεγονός ότι ένα σημαντικό σφάλμα στην ανάγνωση των καταλοίπων είναι το γεγονός ότι η εγκατάσταση των καμινιών γίνεται μετά την απομάκρυνση από τον ευρύτερο χώρο τους σημαντικών οικοδομικών φάσεων της οποίες εντοπίζουμε στην ευρύτερη περιφέρεια τους. Έτσι διατυπώνουμε την άποψη ότι έχουν μια συνολική αναμόρφωση των αρχικών κατασκευών στις οικοδομικές νησίδες αυτές, και συνολική ανύψωση των δαπέδων ενώ έχουμε και τρίτη φάση με συνολική ανύψωση των δαπέδων εκ νέου. Μόνο μετά την εγκατάλειψη των οικοδομών αυτών και την απομάκρυνση εν μέρει των όψιμων οικοδομικών φάσεων έχουμε την κατασκευή των καμινιών. Με αυτόν τον τρόπο τεκμηριώνουμε μια πολύ πιο μακρά περίοδο ζωής με ριζικές αναμορφώσεις στις οικοδομικές νησίδες του χώρου της ΠΑΦ στους Φιλίππους αλλά αυτό το παρατηρούμε και στις επισκευές και την αύξηση του ύψους των οδών, στις αναμορφώσεις και των υπόλοιπων νησίδων αλλά και των προσώπων τους προς τις οδούς.

05. 2021. Πρόσκληση για συμμετοχή στο International Workshop με θέμα «Religious Buildings Made in Byzantium: New Perspectives on Architecture, Decoration and Function». Διάλεξη με θέμα «Galleries and Upper Spaces in Byzantine Churches: Their Role in the Evolution of Byzantine Religious Architecture» (<https://gabam.ku.edu.tr/en/activities/made-in-byzantium/program/>)

11.2021. Συμμετοχή μετά από πρόσκληση στο Διεθνές Συμπόσιο με τίτλο: “Re(dis)covering Chora: The Byzantine name of the Rose” που διοργανώθηκε από το ΕΚΒΜΜ. Τίτλος ανακοίνωσης: «The Chora Katholikon: a Paradigm for Byzantine Church Architecture? ».

Η ανακοίνωση αποτελεί μια προσπάθεια εκ νέου πραγμάτευσης της οικοδομικής ιστορίας του καθολικού της Μονής της Χώρας. Εστιάζω στην ερμηνεία στοιχείων τα οποία αντιμετωπίζονται με αμηχανία από την μέχρι τώρα βιβλιογραφία, όπως ο τρόπος προσαρμογής των παραβημάτων, οι χώροι που διαμορφώνονται ως παραπληρωματικοί αλλά έχουν εντυπωσιακά θυρώματα μεταξύ πυρήνα και παρεκκλησιού. Επιπλέον διερευνώ το κατά πόσο υπήρχε τελικά τέμπλο στο ναό κάτι το οποίο δεν έχει τεκμηριωθεί απόλυτα και επιπλέον τα προσκυνητάρια που έχουν διασωθεί στο ναό δεν βρίσκονται στην ίδια ευθεία με το σημείο όπου υποτίθεται ότι υπήρχε το τέμπλο. Ο δε τρόπος προσαρμογής του νοτίου παραβήματος στο χώρο του ιερού του παρεκκλησιού μαζί με τα στοιχεία προσαρμογής στο σημείο επαφής του παρεκκλησιού στον κυρίως ναό ενισχύουν την εντύπωση ότι η προσαρμογή του καθολικού από το Μετοχίτη και η κατασκευή του ταφικού παρεκκλησιού αποτελούν διακριτές φάσεις, πρόταση η οποία ενισχύεται από την αποτύπωση του καθολικού χωρίς παρεκκλησί στο κτητορικό πορτραίτο του ψηφιδωτού διακόσμου.

12.2021. Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Η Καππαδοκία διαμέσου των αιώνων: Από το Βυζάντιο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία» που διοργανώθηκε από τον Τομέα Αρχαιολογίας του Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΑΠΘ (συνδιοργάνωση με τους Π. Ανδρούδη και Π. Παπαδοπούλου). Τίτλος Ανακοίνωσης: «Architectural Planning in the Built and Rock-cut Churches of Cappadocia: Construction and De-construction».

Η ανακοίνωση απετέλεσε μια προσπάθεια αποτίμησης των προβλημάτων στη μελέτη της ναοδομίας της Βυζαντινής Καππαδοκίας με την από κοινού αντιμετώπιση των υπόσκαφων με τις κτιστές εκκλησίες. Στόχος μου είναι να καταδείξω προβλήματα στις διατυπωμένες θεωρίες που αντί να εστιάζουν στο κάθε κτήριο ως μοναδικό φαινόμενο το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί μέσα στο πλαίσιο του, προσπαθούν να διατυπώσουν ενιαία ισχύοντες κανόνες οι οποίο όμως δυστυχώς δεν αποδίδουν. Δεν τυχαίο άλλωστε ότι κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί σημαντικά αποκλίνουσες απόψεις για την

χρονολόγηση των εν λόγω κτηρίων ακριβώς επειδή αυτή βασίζεται σε θεωρίες αμφιβόλου εγκυρότητας. Σε αυτό το πλαίσιο αντιπαραβάλλεται η άποψη ότι στις υπόσκαφες εκκλησίες γίνεται προσπάθεια μίμησης των κτιστών καθώς εντοπίζονται πολύ σημαντικοί και ευρύχωροι ναοί που δεν εντάσσονται σε γνωστές τυπολογίες ενώ για τους κτιστούς ελέγχονται οι θεωρίες για τα κατασκευαστικά στοιχεία (πέτρα ή λαξευτή λιθοδομή) και τα μορφολογικά που προκύπτουν καθώς αυτό αποτελεί βασικό επιχείρημα χρονολόγησης.

03.2022. ΑΕΜΘ, 34^η Επιστημονική Συνάντηση, Θεσσαλονίκη 10-11 Μαρτίου 2022. Ανακοίνωση με θέμα: «Πανεπιστημιακή Ανασκαφή Φιλίππων 2021» (Με τη Ναταλία Πούλου και τον Άρη Μέντζο)

Η εργασία αποτελεί μια πρώτη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της ανασκαφικής περιόδου 2021 στην Πανεπιστημιακή Ανασκαφή των Φιλίππων. Προχωρώντας την έρευνα ανατολικότερα κατά μήκος της λεγόμενης διαγώνιας οδού αποκαλύψαμε τμήματα της νότιας παρόδιας στοάς και την επέκταση της νησίδα πέντε προς τα ανατολικά μαζί με την πλακόστρωση της οδού. Η συνέχεια της παρόδιας στοάς στην νότια πλευρά της διαγώνιας οδού μας απέδειξε ότι τα μετακίονια διαστήματα είχαν τειχιστεί σε μια όψιμη φάση ενώ με πλίνθινη τοιχοποιία είχαν διαχωριστεί διαμερίσματα στην άλλοτε ενιαία στοά. Έτσι αποκαλύφθηκαν στη σειρά ένας πεσμένος κίονας, ένας ογκώδης πεσσός και ένας επιπλέον κίονας ανατολικότερα του πεσσού στοιχείο που αποδεικνύει την περαιτέρω έκταση στα ανατολικά της στοάς. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι το πλάτος της νησίδας επτά είναι μεγαλύτερο από αυτό της νησίδας έξι παρατήρηση με ιδιαίτερη βαρύτητα για την οργάνωση της πόλης.

Ο πεσσός που αποκαλύφθηκε φέρει λάξευση στο σώμα της τοιχοποιίας του ενδεικτική για τη δημιουργία κάθετου αγωγού αποχέτευσης πιθανώς με την προσθήκη ορόφου (στο οποίο συνηγορούν και οι προσθήκες πλίνθινων τοίχων που θα ενίσχυαν της κατασκευή) ή αλλαγή στη χρήση του ορόφου.

Στην απέναντι πλευρά η συνέχεια της αποκάλυψης των οικοδομικών καταλοίπων της νησίδας πέντε έφερε στο φως έναν πρόχειρα κατασκευασμένο τοίχο πάνω στο οδόστρωμα ο οποίος διαμορφώνει εκ νέου το πρόσωπο της οικοδομής και στο ανατολικά αποκαλυφθέν τμήμα του έχει διαμόρφωση φρεατίου με χρήση σπολίων.

Πεσμένα στο κεντρικό τμήμα του δρόμου ανακατεμένα με τα μπάζα από τις πλίνθινες τοιχοποιίες που έκλεισαν το μετακίονιο της νότιας στοάς βρέθηκαν οικοδομικά κατάλοιπα από μεγάλη σε κλίμακα δημόσιου χαρακτήρα κατασκευή την οποία σε πρώτη εντύπωση ερμηνεύουμε ως κρήνη. Πιθανώς βρισκόμαστε κοντά σε έναν δημόσιο χώρο που διαμορφώνεται στη σύγκλιση της διαγώνιας οδού με τη λεγόμενη Εγνατία.

05.2022. 41ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας, Αθήνα 27-29 Μαΐου 2022. Ανακοίνωση με θέμα: «Ο Αρχιτεκτονικός Τύπος Και Η Χρονολόγηση Του Καθολικού Της Μεγίστης Λαύρας»

Η ανακοίνωση πραγματεύεται το πρόβλημα με την ένταξη του καθολικού της Μονής Μεγίστης Λαύρας στο πλαίσιο της μεσοβυζαντινής ναοδομίας στο Άγιο Όρος και στην ευρύτερη περιοχή του. Οι ιδιαιτερότητες και οι λεπτομέρειες του συγκεκριμένου ναού έχουν προξενήσει αμηχανία τους μελετητές οι οποίοι κατά καιρούς έχουν αποδώσει την ιδιαιτερότητα αυτή είτε στην καταγωγή του Οσίου Αθανασίου από την περιοχή του Καυκάσου είτε στην αδεξιότητα του συνεργείου που ανέλαβε την οικοδόμησή του.

Καθώς τα περισσότερα αρχιτεκτονικά μέλη τα οποία σχετίζονται με την αρχική μορφή του καθολικού και θα μπορούσαν λόγω στυλ να χρονολογηθούν στη μεσοβυζαντινή περίοδο σήμερα βρίσκονται σε δεύτερη (ή και τρίτη) χρήση σε άλλα σημεία από τα αρχικά και καθώς το καθολικό φέρει τοιχογραφίες του 16^{ου} αιώνα προτείνεται ότι η φερόμενη ως αναμόρφωση του καθολικού στον 16^ο αιώνα ήταν περισσότερο ριζική απ' ότι μέχρι σήμερα έχει υποστηριχθεί.

11. Διαλέξεις μετά από πρόσκληση

11.2010 «Ιστορικές προεκτάσεις του αρχιτεκτονικού τύπου του 'Προφήτη Ηλία' Θεσσαλονίκης», Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας / Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Βόλος

01.2012 «Η αρχιτεκτονική σύνθεση στο Βυζάντιο», Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας / Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Φλώρινα

01.2013 «Με αφορμή έναν ναό "αθωνικού τύπου" στη Θεσσαλονίκη: Ο Προφήτης Ηλίας», Σεμινάρια Επιμόρφωσης Πτυχιούχων ΑΕΙ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ.

11.2013 «Ένας Αγιορείτικος ναός στη Θεσσαλονίκη: Ο Προφήτης Ηλίας», Επιμορφωτικά Σεμινάρια Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης, Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, Θεσσαλονίκη

03.2014 «Η αρχιτεκτονική σύνθεση στο Βυζάντιο», Φίλοι του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού 27-3-2014, Θεσσαλονίκη

02.2015 «Ο εκχριστιανισμός της υπαίθρου στη Συρία: Το προσκύνημα του Συμεών του Στυλίτη και οι οικισμοί της πρωτοβυζαντινής περιόδου», Σεμινάρια Επιμόρφωσης Πτυχιούχων ΑΕΙ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 10 Φεβρουαρίου 2015

02.2015 «Χριστιανική Αρχαιολογία στη Συρία: από τους περιηγητές ως τον 21ο αιώνα», Διάλεξη στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων για την Έκθεση «Χαίρε, ω φιλότατη Συρία! φωτογραφίες του Θεόφιλου Προδρόμου από έναν κόσμο οριστικά χαμένο», που οργανώθηκε από το ΜΙΕΤ, Το Αρχείο της Πολιτιστικής Εταιρείας Πανόραμα και το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 15 Φεβρουαρίου/ 12 Μαρτίου 2015

11.2015 «Θεσσαλονίκη: Το πρόσωπο μιας πόλης μέσα από την τέχνη». Επιμορφωτικά Σεμινάρια Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης, Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα, Θεσσαλονίκη

12.2015 "Μυζηθράς: σε αναζήτηση της αστικής ταυτότητας ενός υστεροβυζαντινού οικισμού", Σεμινάρια Επιμόρφωσης Πτυχιούχων ΑΕΙ κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 9 Δεκεμβρίου 2015

1.2016 «Το ποτάμι κυλά ανάμεσά μας: το πολιτιστικό τοπίο της Ρωμαϊκής και Βυζαντινής περιόδου κατά μήκος του Έβρου ποταμού», Ομάδα Συζήτησης για την Αρχαιολογία του Υδάτινου Τοπίου, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

02.2016 «Παλαιολόγεια Θεσσαλονίκη», Διάλεξη και ξενάγηση στο πλαίσιο του κύκλου ομιλιών «Βυζαντινή και Οθωμανική Θεσσαλονίκη (4^{ος}-18^{ος} αιώνας)» που διοργανώθηκε από το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ.

10.2016 «Questions of Western Identity in Mistras' Monuments and their Patrons», η διάλεξη δόθηκε καθώς ήμουν Wolfgang Fritz Volbach-Fellow στο LEIBNIZ-WISSENSCHAFTSCAMPUS MAINZ: BYZANZ ZWISCHEN ORIENT UND OKZIDENT

10.2016 Solidarity and the Making of Lived Heritage: networks, places and practices. Intensive Urban Research Workshop. An exchange between students of TU Wien and students of Aristotle University of Thessaloniki in Thessaloniki from 9 to 14 October 2016. Διάλεξη με θέμα: «Living among the

ruins/monuments in Thessaloniki: historic space as an urban condition.» Πρόσκληση από τον Τομέα Πολεοδομικού και Αστικού σχεδιασμού του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ.

03.2019 «Μια θεσσαλονικιά πριγκίπισσα στη αυλή του Μυστρά.», Φίλοι του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού 12-3-2019, Θεσσαλονίκη

09.2019 “Mistra’s Urban Character: A Question of Shifting Perspectives”, International Workshop on Late Byzantine Cities, Bahcesehir University Istanbul Turkey, 20-23 August 2019

11.2019 Διάλεξη στο πλαίσιο του **Qolloquium Λειτουργικής του Εργαστηρίου Λειτουργικών Μελετών** του τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ (27/11/2017). Θέμα: **«Βυζαντινή ναοδομία και λατρεία. Ο διαχωρισμός των πιστών εντός του ναού και η ερμηνεία των αρχιτεκτονικών διαμορφώσεων που τον εξυπηρετούσαν.»**

02.2020 Διάλεξη στον Ροταριανό όμιλο Ανατολικής Θεσσαλονίκης με θέμα: **«Χορηγία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στο Βυζάντιο: μία γυναικεία υπόθεση».**

12. 2020. Το Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στην Κωνσταντινούπολη σε συνεργασία με το Κέντρο Βυζαντινών Σπουδών και Ύστερης Αρχαιότητας του Κοζ University & Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος (GABAM), σας παρουσιάζει την διάλεξη με τον τίτλο **«Αγία Ευφημία: Επανεξέταση ενός Τοποσήμου της Βυζαντινής Κωνσταντινούπολης».** Διάλεξη με τίτλο: **«Από το Παλάτι στο Μαρτύριο: Οι μετασηματισμοί του ‘οίκου’ της Αγίας Ευφημίας.»** (https://www.youtube.com/watch?v=CQs2O_zWkKw&t=165s)

13. Σεμινάρια

09.2015 Εκπαιδευτικό Εργαστήριο με θέμα **«Εργαλεία Διαχείρισης Ψηφιακών Πολιτιστικών Δεδομένων: Από τη Δημιουργία στη Δημοσιοποίησή τους»** που οργανώθηκε από τη Μονάδα Ψηφιακής Επιμέλειας του Ινστιτούτου Πληροφοριακών Συστημάτων για την Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες ΔΥΑΣ στην Αθήνα 7-11 Σεπτεμβρίου 2015

14. Συμμετοχή σε επιτροπές αξιολόγησης

03.2012 Cost European Cooperation for Science and Technology. Πρόσκληση ως εξωτερικός αξιολογητής πρότασης αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο ενός Cost Action

08.2015 Αξιολογητής πρότασης Επιμορφωτικού σεμιναρίου στη Δομή Δια βίου Μάθησης του Α.Π.Θ.

03.2016 Πρόσκληση για τον έλεγχο φυσικού αντικείμενου έργων που χρηματοδοτήθηκαν από την **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής δράσεων στους τομείς Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ)** του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

01.2020 Ορισμός ως **Ανεξάρτητος Εμπειρογνώμονας** στη διαδικασία αξιολόγησης Προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της Β΄ Φάσης της **«2ης Προκήρυξης Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση Μεταδιδακτορικών Ερευνητών/τριών »**

14.1 Συμμετοχή σε οργανισμούς, επιτροπές και συλλόγους

2020 – Τακτικό μέλος του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας

2020 - Αναπληρωματικό μέλος του ΔΣ του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (ΕΚΒΒΜ)

2019 – Μέλος του ΔΣ του συλλόγου φίλοι του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού

2010 - Μέλος της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας

15. Επαγγελματική - Επιστημονική Δραστηριότητα

2009-2012 Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μόνιμος Υπάλληλος Κλάδου ΠΕ Μηχανικών
(Κτήριο Διοίκησης Α.Π.Θ., Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης, +30 2310 996866)

2002- 2009 Υπουργείο Αιγαίου, Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Μόνιμος Υπάλληλος Κλάδου ΠΕ3
Αρχιτεκτόνων (Μικράς Ασίας 2, 81100 Μυτιλήνη, +30 22510 38380)

iii. 1997 - 2002 Ιδιωτική δραστηριότητα

xvi. 1993-1994 Ερευνητικό Πρόγραμμα τμήματος Αρχιτεκτόνων του Α.Π.Θ. Εργασία στη βιβλιοθήκη του τμήματος η οποία περιελάμβανε καταγραφή και ταξινόμηση βιβλίων στις βάσεις δεδομένων της.

xvii. 1993 Αρχαιολογική ανασκαφή στο Δίον. Καλοκαιρινή εργασία στην ανασκαφή στο Δίον. Αποτύπωση της παλαιοχριστιανικής βασιλικής της πόλης και του ψηφιδωτού δαπέδου της. Υπεύθυνος καθ. Α.Π.Θ., Δ. Παντερμαλής

iv. 1995 -2002 Γραφείο Ειδικών Αρχιτεκτονικών Μελετών: KATERINA TSIGARIDA ARCHITECTS
(Ν.Βότση 3, 54625 Θεσσαλονίκη, +30 2310 535918, www.tsigarida.gr)

v.1996 -1997 Αρχιτεκτονικό Γραφείο Σταύρου Μαμαλούκου (Βριλήσσια, Αθήνα, +30 210 6132821) Συνεργάτης στις Μελέτες:

vi. 1997 10η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Θεσσαλονίκη (Υπεύθυνος για τη συνεργασία μου, Π. Θεοχαρίδης, Πλατεία Υποδρομίου 7, 54621 Θεσσαλονίκη, τηλ. +30 2310 256487) Συνεργάτης στη Μελέτη:

16. Άδειες άσκησης επαγγέλματος

10.1997 Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος / Άδεια Αρχιτέκτονα Μηχανικού με Αριθμό Μητρώου ΤΕΕ: 77415

09.1991 Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων / Άδεια Διδασκαλίας της Αγγλικής

17. Επιστημονικές Εταιρείες

2010 - Μέλος της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας

18. Ξένες Γλώσσες

Αγγλικά

11.1989 Certificate of Proficiency in English, University of Cambridge

Ιταλικά

Ικανοποιητικό επίπεδο γραφής και ανάγνωσης

Γαλλικά	Ικανοποιητικό επίπεδο γραφής και ανάγνωσης
Βουλγαρικά	Παρακολούθηση μαθημάτων επί δύο έτη στο Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου
Τουρκικά	Παρακολούθηση σεμιναρίων τουρκικής γλώσσας μία ακαδημαϊκή χρονιά στο University of Illinois at Urbana-Champaign

19. Υποτροφίες

1991	Ι.Κ.Υ. Υποτροφία για την επίδοση στις Πανελλαδικές Εξετάσεις
1993-1994	Ι.Κ.Υ. Υποτροφία επίδοσης για το τρίτο και το τέταρτο έτος σπουδών
1998	Ι.Κ.Υ. Υποτροφία για μεταπτυχιακές σπουδές Εσωτερικού (Ειδίκευση: <u>Ιστορία Αρχιτεκτονικής</u>) μετά από επιτυχία στις σχετικές εξετάσεις

20. Μεταφράσεις

1993	Μετάφραση του βιβλίου 'Σχεδιασμός Καταστημάτων' των εκδόσεων 'Μαλλιάρης Παιδεία', από την Αγγλική
1995	Μετάφραση τμήματος του βιβλίου του E. Soja 'Thirdspace', για τις ανάγκες μαθήματος του καθηγητή Αρχιτεκτονικής του Α.Π.Θ. Κ. Χατζημιχάλη
1996	Μετάφραση στην Αγγλική της Τεχνικής Έκθεσης του ερευνητικού προγράμματος 'Θεσσαλονίκη στον 21 ^ο αιώνα' που εκπονήθηκε από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Θεσσαλονίκης και το Α.Π.Θ.
1997	Μετάφραση κειμένων για τον κατάλογο της έκθεσης έργου του Αρχιτέκτονα Arata Isozaki που διοργάνωσε ο Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, Θεσσαλονίκη '97